

שירת עוזיאל

אמיר אוריין:

„קיימת בתיאטרות בארץ צנזורה מרצון!”

לפי החלטת שר-הפנים, אריה דרעי, מבוסלת, החל בחודש זה, צנזורה על מחזות. שאלתי את אמיר אוריין, מבקר-תיאטרון ומנהל אמנותי של תיאטרון „החדר”, אם יש איזשהו מילכוד בהחלטה.

באופן רישמי אני שמח שביטלו את הצנזורה על מחזות. באופן פרטי אני די חושש, מפני שעיקרון הצנזורה, כדרך מחשבה, תקוע עמוק בהווי-החיים שלנו. העובדה שהוא בוטל היא חשובה, אבל חשוב יותר מכך הוא החינוך לחופש-הדיבור.

● מה השפעות הביטול לטווח ארוך?

לטווח ארוך יש לזה השפעה מכריאה. אבל החינוך הוא לא רק החינוך של הקהל, אלא גם של המוסדות, מפני שצנזורה קיימת גם במוסדות-התיאטרון, גם בתיאטרות הציוניות וגם בתיאטרות אחרים, וזהו צנזורה מרצון.

● אתה, בעצמך, טוען שהצנזורה קיימת כבר בתיאטרות עצמם, ללא כל קשר לחוק.

הצנזורה מתחילה בתיאטרון. השיקולים שלה הם שיקר לים מיסחריים. כלומר, יש היוון חוזר בין פחדו הקהל ופחדים של המוסדות.

● נשמעה טענה שמחזות כמו „סינדרום ירד שלישי” לא היו מצליחים, אלמלא הרעש שנוצר

צנזורה

בעיקבות התערבות הצנזורה. יש בטענה הזאת הבניין?

שטויות. הם נכשלו בגלל הצנזורה. בגלל המערכת של היוון חוזר של חרות. כושר-היצירה של היוצר לא בא לידי ביטוי. גורמים ריאקציוניים בקהל נעמדים על הרגליים האי-חוריות, ונוצר מעגל סגור של רשע הולך וגדל.

● יש לזה השלכות על דברים שאתה עושה?

אני באופן מובהק נמצא מחוץ למערכת הרגילה של התיאטרון. התיאטרון שלנו מוגדר כמקום פרטי. הוא תיאטרון מעבדה, והצנזורה, שניסתה פעם לסגור אותנו, הגיעה למסך קנה שמבחינה חוקית היא לא יכולה לעשות את זה. אנחנו גם הצהרנו שאנחנו מנתקים מגע עם הצנזורה, והכל בדרך חוקית.

● ביטול החוק יאפשר ביטוי חופשי יותר, לדעתך?

זה לא תלוי בחוק, זה תלוי באווירה הציבורית ובאומץ-הלב של היוצר. באווירה הכללית של חרדה ותוקפנות אני חושש שכולם יהיו זהירים מאוד. (אורית זרובבל)

אהרון הראל:

„בארץ יש התעניינות מוגזמת בחדשות!”

בתוכנית-הטלוויזיה „רואים עולם” ראינו איזה מאמצים אדירים והוון-עתק מושקעים בארצות-הברית כדי למשוך את צופי-הטלוויזיה האמריקאיים לצפות במהדורות-החדשות. ומצד שני, ההרגשה היא כאילו אנחנו העם מחובר באינטר-החדשות. פניתי אל יו"ר הוועד המנהל של רשות-השידור, אהרון הראל, ושאלתי אותו אם הנחה זאת היא נכונה ואם יש מיסמרים על אחוץ-צפייה והאזנה לחדשות.

אכן, אחוץ הצפייה וההאזנה לחדשות גבוהים ביותר. 98% מאזרחי-המדינה צופים במבט, ואם עושים סקר של ערב אחד מטויים מגיעים לצפייה של 72%. גם מהדורות-החדשות המשוחרת בחצות זכתה כ-59% צפייה.

● מה עם „רואים עולם”, העוסק יותר בחדשות דרעי?

90% אחוץ-צפייה. בגלל התגובות המצוינות לרואים

שידור

עולם. התחילו לחשוב ברשות-השידור על פיצול מהדורת מבט לשני חלקים, כדי לא לשים פוקוס גדול כזה על המי-החדרה של שעה 9, אבל טרם הגענו לכל החלטה בעניין.

● האם יש ירידות ועליות באחוץ הצפייה בתקופות מסוימות? אם מתאם יש רגיעה במד-צב, האם יורדת הצפייה?

כמעט ולא. אני לא חושב שזה קשור למצב. זה קשור לאופי המיוחד, שרוצה לדעת הכל ולהיות מעורב.

● מה עם האזנה לחדשות ברדיו?

גם שם ההאזנה היא מכסימלית. היתה תקופה שרצו לשדר חדשות פעם בשעתיים, במקום פעם בשעה, וקמה צעקה גדולה. השאירו כמובן את החדשות בכל שעה, כגוד צה"ל יש מיבוקי-חדשות כל חצי שעה.

● כלומר, הבעיות של אמריקה בעניין זה לא נוגעות לנו?

להיפך. כאן יש התעניינות ממש מוגזמת של הציבור בחדשות. (דניאלה שם)

יאיר רביב:

„הפכנו עם של אריסים ומנהלים!”

6000 מתוך 100 אלף פועלי-בניין בארץ הם יהודים. או, במילים אחרות, רק 6% הם יהודים. שלמה דהן, מזכיר-הסתדרות פועלי-הבניין, מסר את הנתונים האלו בכנסת. הוא תקף בוועדת הכנסת את מדיניות מישרד-השיכון. ליאיר רביב, העוסק זה שנים רבות בתחום הבנייה בארץ, יש מה לומר עלי-כך:

אני לא מופתע מהנתונים, מכיוון שציפיתי להידרדרות זו מאז פרישתו של יצחק בן-אהרון מהסתדרות. הוא הקפיד עלי-כך שאין להעסיק עובדים במחיר זול, ולאחריו החל תהליך של העסקת עובדים ערביים במחיר זול מאוד. ההסדרות דאגה שאותם פועלי-בניין ערביים יקבלו תנאים סוציאליים. ככך היא מיסרה את קליטתם המואצת והגדולה של פועלים וולים, שהיו ערבים. היהודים נעלמו מן התמונה בגלל רמת-השכר. האם במדינה שלנו בנאי יוכל לפרנס את משפחתו בצורה סבירה? פועל מתחיל בבניין מרוויח 650 ש"ח.

בנייה

● תרמית הבנאי בישראל ירודה?

התרמית ירודה מאוד בגלל רמת-השכר. נוסף על כך אין קריטריונים או מיברקים כתנאי לקבלה לעבודה כבנאי. בררדי-כיל, כל אדם יכול להתקבל לעבודה בבניין. קשה למצוא היום פועל יהודי המרבר בגאווה מיקצועית. עד שנות ה-70 כמעט כל בנאי היה גאה במיקצועו, וראה בה חלק מבניית המולדת. לצערי הפכנו להיות עם של מנהלים ואריסים.

● איך אתה מרגיש במצב זה?

זה די כואב לי, כי אני מרגיש שזה סימן מובהק לחברה לא-יוצרת. ככל שמיספר היהודים שיעסקו ביצירה יקטן, כך החברה שבה אנו חיים תתנוון יותר ויותר.

● אילו בנך היה מחליט להיות בנאי, כיצד הית מוגיב?

כל עיסוק שאדם בוחר בו מקובל עליי, כתנאי שתהיה זאת פרנסה הנעשית בדרך הישר, ולא כגניבה. אני גם אספר באופן גלוי לכל רורש שכני הוא בנאי. (עודד רכמסן)